

*О.І. Петрик
Р.О. Валецька
Ю.М. Валецький*

АНАТОМІЯ ТА ФІЗІОЛОГІЯ З ПАТОЛОГІЄЮ

О. Петрик
Р. Валецька
Ю. Валецький

АНАТОМІЯ ТА ФІЗІОЛОГІЯ З ПАТОЛОГІЄЮ

**Навчальний посібник для медичних закладів освіти
I-II рівнів акредитації**

Редакційно-видавничий відділ “Вежа”

Волинського державного університету ім. Лесі Українки
Луцьк – 2003

УДК 611.01:616-099
ББК 28.8 + 52.52
11 30

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для медичних закладів освіти I-II рівнів акредитації (лист № 1/11 – 3158 від 21.7.03)

Рецензент: *Пикалюк В.С.* – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри анатомії людини Кримського державного медичного університету ім. С.І. Георгієвського;

Бідюк М.М. – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри патологічної фізіології Львівської державної медичної академії ім. Данила Галицького

Петрик О., Валецька Р., Валецький Ю.

11 30 **Анатомія та фізіологія з патологією:** Навч. посібн.- Луцьк: РВВ “Вежа” Волинського державного університету ім. Лесі Українки, 2003. – 282 с.

ISBN 966-600-119-5

Викладено основні матеріали нормальної і патологічної анатомії та фізіології людини з позицій сучасного стану медичної науки, що цілком необхідно для подальшого вивчення клінічних дисциплін, дає можливість студентам клінічно мислити, уявляти собі зміни організму, починаючи від клітини і закінчуючи змінами макроструктури, які проявляються певними клінічними симптомами та змінами функцій всього організму.

Для студентів вищих медичних закладів освіти I-II рівнів акредитації за спеціальністю “Сестринська справа”.

УДК 611.01:616-099
ББК 28.8 + 52.52

ISBN 966-600-119-5

© О.Петрик, Р.Валецька, Ю. Валецький, 2003

ЗМІСТ

Перелік	6
ГЛАВА 1	
Анатомія та фізіологія як науки, що вивчають структури та функції задоволення потреби людини	7
ГЛАВА 2	
Окремі питання цитології та гістології	13
2.1 Клітина	17
2.2 Тканини	
ГЛАВА 3	
Окремі загальної патології	27
3.1 Зміст і завдання предмету	28
3.2 Поняття про здоров'я та хворобу. Смерть, її періоди	30
3.3 Пухлини	33
3.4 Пошкодження (травма)	37
3.5 Запалення	40
3.6 Механізми відновлення порушених функцій	
ГЛАВА 4	
Процес руху	
4.1 Загальні питання анатомії та фізіології процесу руху та кісткової системи людини	42
4.2 Скелет голови	48
4.3 Скелет тулуба	57
4.4 Скелет верхніх кінцівок	62
4.5 Скелет нижньої кінцівки	65
4.6 Загальні питання анатомії та фізіології м'язової системи людини	70
4.7 М'язи голови та шиї	74
4.8 М'язи тулуба	80
4.9 М'язи верхніх кінцівок	85
4.10 М'язи нижніх кінцівок	89
ГЛАВА 5	
Анатомо-фізіологічні аспекти саморегуляції функцій організму	
5.1 Нервові механізми фізіологічної регуляції	92
5.2 Функціональна анатомія спинного мозку	98
5.3 Спинномозкові нерви	101
5.4 Функціональна анатомія головного мозку	103
5.5 Черепні нерви	116
5.6 Автономна (вегетативна) нервова система	118

5.7. Загальні питання анатомії та фізіології сенсорної системи	121
5.8. Допоміжний апарат соматичної сенсорної системи – шкіра.....	121
5.9. Нюхова та смакова сенсорні системи	126
5.10. Зорова сенсорна система, її допоміжний апарат.....	128
5.11. Слухова та вестибулярна сенсорні системи, їх допоміжний апарат	133
5.12. Нощіцептивна (больова) та вісцеральна сенсорні системи.....	135
5.13. Залози внутрішньої секреції.....	137
5.14. Залози змішаної секреції та їх функції.....	141

ГЛАВА 6

Кров

6.1. Значення, кількість, склад крові. Плазма крові. Реакція крові. Білки плазми крові.....	144
6.2. Лейкоцити. Лейкоцитарна формула. Тромбоцити. Кровотворні органи. Лімфа.....	148
6.3. Зсідання крові. Групи крові. Поняття про резус-належність	151

ГЛАВА 7

Процес кровообігу та лімфообігу, його патологія

7.1. Загальні питання анатомії та фізіології серцево-судинної системи	156
7.2. Анатомія та фізіологія серця.....	159
7.3. Судини серця. Лімфатична система серця.....	163
7.4. Судини малого кола кровообігу	165
7.5. Артерії великого кола кровообігу	166
7.6. Вени великого кола кровообігу	168
7.7. Лімфатична система та її функціональна анатомія.....	170
7.8. Розлади кровообігу та лімфообігу.....	173
7.9. Хвороби серцево-судинної системи.....	179

ГЛАВА 8

Процес дихання та його патологія

8.1. Анатомія та фізіологія органів дихання.....	183
8.2. Хвороби дихальної системи.....	191

ГЛАВА 9

Процес живлення та його патологія

9.1. Загальні питання анатомії та фізіології процесу живлення і травної системи.....	193
9.2. Анатомія та фізіологія органів травного каналу	194
9.3. Анатомія та фізіологія великих травних залоз.....	207
9.4. Черевна порожнина. Очеревина	214
9.5. Обмін речовин і енергії	216
9.6. Хвороби травної системи	224

ГЛАВА 10

Процес виділення

10.1 Загальні питання анатомії та фізіології процесу виділення і видільної системи людини.....	230
10.2 Анатомія та фізіологія сечової системи.....	231
10.3 Утворення сечової системи. Порушення функції нирок.....	238

ГЛАВА 11

Процес репродукції

11.1 Загальні питання анатомії та фізіології процесу репродукції.....	242
11.2 Анатомія і фізіологія чоловічої та жіночої статевих систем.....	245

ГЛАВА 12

Анатомо-фізіологічні аспекти вищої нервової (психічної) діяльності.....	255
---	-----

Словник основних клінічних термінів.....	259
Латинські терміни.....	273
Перелік питань для іспиту.....	277
Використана література.....	282

Навчальне видання

Петрик Омелян Іванович,
Валецька Руслана Омелянівна,
Валецький Юрій Миколайович

Анатомія та фізіологія з патологією

Навчальний посібник для медичних закладів освіти I-II
рівнів акредитації

Редактор В.І. Гребенюк
Коректор М.П. Гребенюк
Художній редактор Н.О. Паламарчук

Підп. до друку 22.8.03. Формат 60 x 84 1/16. Папір офс.
Гарн. Таймс. Друк цифровий. Обсяг 11,5 ум. друк. арк.,
11 обл.-вид. арк. Наклад 500 пр. Редакційно-видавничий
відділ “Вежа” Волинського державного університету ім.
Лесі Українки (43025 м.Луцьк, просп. Волі, 13).
Свідоцтво Держкомінформу ДК № 590 від 07.09.01.
Друк – Тернопільська обласна друкарня.